

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250

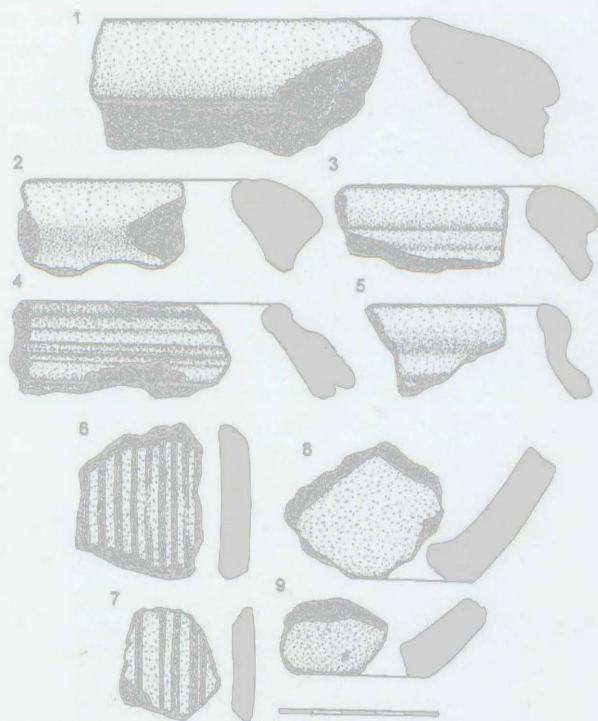
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Obr. 3: Hukvaldy „Štěpnice“, výběr laténské keramiky.
Abb. 3: Hukvaldy Štěpnice“, Auswahl der latènezeitlichen Keramik.

Obr. 4: Kralice na Hané, Průmyslová zóna města Prostějova. Laténský kostrový hrob. Abb. 4: Kralice na Hané, Industriezone der Stadt Prostějov. Latènezeitliches Körpergrab.

KRALICE NA HANÉ (OKR. PROSTĚJOV)

„Kralický háj“. Doba halštatská (platěnická fáze KLPP), doba laténská (LT B2). Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

Během záchraného archeologického výzkumu, vyvolaného rozšířením logistického centra firmy Spedition Fico, s. r. o., v Průmyslové zóně města Prostějov (podrobná charakteristika lokality viz kap. Neolit), bylo zachyceno též osídlení polohy v průběhu doby železné. Necelé tři desítky prozkoumaných objektů můžeme spojovat se sídlištními aktivitami lidu platěnického stupně komplexu lužických popelnicových polí. Objevem značného významu je nároží příkopem symbolicky vymezeného kvadratického prostoru, jež lze předběžně interpretovat jako halštatský dvorec. Jednalo by se o vůbec první doklad existence této specifické sídelní jednotky v kulturním prostředí platěnické kultury, tj. v geografickém prostředí střední a severní Moravy.

V chronologickém výčtu následují tři kostrové hroby obr. 4) tvořící společně menší pohřební okrsek datovaný charakteristickými železnými sponami do doby laténské, přesněji stupně LT B₂.

Pavel Fojtík

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov), „Kralický háj“. Hallstattzeit (Platěnice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder), Latènezeit (LT B₂). Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

KŘENOVICE (OKR. PŘEROV)

„Vinice“ (Křenovice 2), Slezskoplatěnická fáze KLPP. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

Na podzim roku 2006 a následně během jara 2007 byl proveden záchraný archeologický výzkum na lokalitě Křenovice 2 v trati „Vinice“. Na polykulturní lokalitě bylo objeveno 450 objektů z různých období pravěku a rané doby dějinné (viz kapitoly Eneolit, Doba bronzová, Středověk a novověk).

Závěr doby bronzové a začátek doby železné je reprezentován intenzivním osídlením slezskoplatěnické fáze KLPP. Objekty z tohoto období se koncentrovaly především na temeni a na horní části východního svahu kopce. Plocha výzkumu zachytila jižní okraj osady, která se patrně rozšiřovala směrem k severu (mimo prostor výzkumu), ke hraně kopce. Dostí malý prostor osady může napovídat, že se jednalo o menší sídliště přímo svázané s pravěkým hradiskem ze stejného období, ležícím na protějším kopci.

V prostoru osady byly odkryty pozůstatky nadzemních kůlových staveb, několik menších hliníků a také zásobnicové jámy střední velikosti. Na V okraji osady byly objeveny dvě menší jámy nevelkých rozměrů (průměr ca 1,2 m, hloubka 0,2–0,5 m), na jejichž dně byl nalezen shluk zvířecích i lidských kostí a mezi nimi několik zlomků keramiky.

Také na V straně lokality, ve spodní části svahu přímo nad údolím potoka, byly prozkoumány dva větší hliníky. V nevelké vzdálenosti jižně od nich byl několika sondami zkoumán od podloží barevně odlišný pás země, který pokračoval směrem z kopce do údolí potoka, které je zde přístupnější. Je možné, že se jednalo o pravěkou cestu spojující sídliště s hradiskem. V objektech KLPP byl opět nalezen bohatý soubor archeologických nálezů, např. keramické zlomky nádob, kostěné a kamenné nástroje, zvířecí kosti a mazanice. K zajímavým nálezům patří hliněná chraštítká, fragmenty malované keramiky, železný nůž, bronzová jehla a fragment kamenné formy na odlévání jehlic.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Křenovice (Bez. Přerov), „Vinice“ (Křenovice 2). Platěnice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

KUCHAŘOVICE (OKR. ZNOJMO)

Bezejmenná trať. Doba laténská (LT C). Výrobní areál. Záchranný výzkum.

V rozmezí března až května 2007 realizoval ÚAPP Brno, v. v. i., část první etapy obchvatu Znojma. Sledovány byly zemní práce a v úseku o celkové délce ca 1,5 km a šířce až 50 m se podařilo zachytit 3 archeologické situace, z nichž dvě – reprezentované drobnými jamkami a sezonními vodotečemi – řadíme do novověku. Nejdůležitější byla situace č. III, která byla odkryta těsně u silnice Znojmo–Únanov. V podzemí se zde v hojně míře začaly objevovat kusy strusky, které indikovaly přítomnost velkého archeologického objektu. To se následně potvrdilo a na ploše o celkové rozloze 50 × 20 m se podařilo prozkoumat mimořádně velkou metalurgickou aglomeraci. Ta sestávala z řady skladovacích, provozních, manipulačních a výrobních objektů, které tvořily jeden celek, do kterého patřily i pozůstatky pěti železářských pecí. Ty byly rozloženy na severním, nejvýše položeném okraji komplexu, přičemž pece I a II byly nejzachovalejší. Měly kruhové nístěje, jejichž průměr kolísá v rozmezí 1,1–1,3 m a hloubky v rozmezí 0,4–0,5 m. U obou byla zdokumentovaná několikanásobná reparační výmaza konstrukce kopule, např. u pece I to byly celkem čtyři reparační. Na nístěje jižně navazovaly lichoběžníkově protáhlé odpichové kanály s délkou až 2,5 m, maximální šířkou 0,7 a hloubkou 0,5 m. Dále, jižněji od konců odpichových kanálů, se rozkládala mohutná zahloubenina ukončená vodotečí o rozměrech 35 × 15 m. V ní se podařilo lokalizovat prostor určený k žhání rudy i produktů tavby, a dále zahloubený skladovací sklípek, v němž se ještě nacházely zbytky nalámaného limonitu. Celá jáma pak byla vyplněna odpadem tavby, tj. především struskami různé velikosti a charakteru, a dále zlomky konstrukcí pecí. Celkový objem odpadu, který byl separován po řezech a délkových metrech, je odhadován na tři tuny. Datování aglomerace bylo až do závěru objektu nejasné.

V horních úrovních objektu a někdy i v nižších partiích se vyskytovaly vrcholně středověké zlomky keramiky. Obrat přinesly až nálezy z destrukce pece II, zkoumané na závěr výzkumu. V ní byly nalezeny dva okraje tuhových hrnců, které umožňují celou aglomeraci datovat do doby laténské.

Zdeněk Čižmář

Resumé

Kuchařovice (Bez. Znojmo). Latènezeit (LT C). Metallurgisches Areal. Rettungsgrabung.

Obr. 5: Kuchařovice, pohled od jihovýchodu na prozkoumaný metalurgický komplex, vpravo nálezy strusky. Abb. 5: Kuchařovice, Blick vom Südosten auf das ausgegrabenen metallurgischen Areal, rechts die Schlackenfunde.

Obr. 6: Kuchařovice, pohled od severu na prozkoumanou pec I a za ní na rozsáhlou zahloubeninu vyplněnou metalurgickým odpadem. Abb. 6: Kuchařovice, Blick vom Norden auf den Ofen Nr. I und auf die durch metallurgischen Abfall ausgefüllte ausgedehnte Grube dahinten.